

Zapomogi przyznane pracownikowi a podatek

W związku z zalaniem mieszkania, którego powodem była awaria instalacji wodnej, poniosłem dużą szkodę i musiałem przeprowadzić remont mieszkania. Wystąpiłem do pracodawcy o przyznanie zapomogi, ponieważ nie posiadałem ubezpieczenia i wszystkie koszty pokrywałem osobiście. Znalazłem się w trudnej sytuacji materialnej.

Jestem jedynym żywicielem 4-osobowej rodziny. Dowiedziałem się, że pracodawca chce wypłacić mi zapomogę w wysokości 1500 zł z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Otrzymałem również zapomogę ze związku zawodowego w wysokości 500 zł. Czy zapomogi te stanowią mój przychód i podlegają opodatkowaniu?

Zapomogi pieniężne wypłacane pracownikom mogą mieć różne źródła finansowania. Zapomogi mogą być wypłacane przez pracodawcę ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub ze środków obrotowych firmy, jak i wypłacane przez związki zawodowe na podstawie statutu związku lub uchwały odpowiedniego organu związku.

Zgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (dalej ustawa o zfsś) działalność socjalna obejmuje między innymi udzielanie pomocy materialnej - rzeczowej lub finansowej, np. zapomóg pieniężnych. Należy jednak pamiętać, że przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. (Art. 8 ust 1 ustawy o zfsś).

To, czy dana zapomoga będzie podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, uzależnione jest od przyczyny będącej podstawą jej wypłaty oraz kwoty.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, (dalej ustawa o pdof) opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w art. 21, 52, 52a i 52c oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Ustawa o pdof przewiduje w art. 21 trzy zwolnienia dotyczące zapomóg. Wolne od podatku dochodowego są :

- wartość otrzymanych przez pracownika w związku z finansowaniem działalności socjalnej, o której mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rzeczowych świadczeń oraz otrzymanych przez niego w tym zakresie świadczeń pieniężnych, sfinansowanych w całości ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych, łącznie do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 380 zł. (art. 21 ust. 1 pkt 67 ustawy o pdof),
- zapomogi, inne niż wymienione w pkt 26, wypłacane z funduszy zakładowej lub międzyzakładowej organizacji związkowej pracownikom należącym do tej organizacji, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 638 zł. (art. 21 ust. 1 pkt 9a ustawy o pdof),
- zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci - do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280 zł. (art. 21 ust. 1 pkt 26 ustawy o pdof). Ustawa o pdof nie definiuje indywidualnego zdarzenia losowego, klęski żywiołowej czy długotrwałej choroby.

W interpretacji z 1 sierpnia 2013 r. (nr ILPB1/415-619/13-2/AG) dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu jako przykład zdarzeń losowych wymienił: kradzieże, włamania, zniszczenie domu lub mieszkania spowodowane zalaniem wodą lub pożarem, nieszczęśliwe wypadki powodujące uszczerbek na zdrowiu lub śmierć.

W celu udokumentowania zaistniałego zdarzenia losowego, klęski żywiołowej, długotrwałej choroby lub śmierci, pracodawca ma prawo żądać dokumentów potwierdzających takie zdarzenia.

Pracodawca wypłacając pracownikowi zapomogę z tytułu indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci jest zobowiązany opodatkować wypłacone świadczenie jedynie w sytuacji, gdy kwota świadczenia przekroczy limit określony w ustawie o pdof. , opodatkowanie dotyczyć będzie nadwyżki ponad kwotę 2.280 zł.

Obowiązkiem pracownika jest natomiast kontrolowanie wysokości otrzymanych w roku podatkowym zapomóg i świadczeń od różnych podmiotów, a ich nadwyżkę opodatkować w zeznaniu podatkowym, ponieważ podmioty wypłacające zapomogi nie mają obowiązku wymieniać się informacjami o wysokości wypłaconych zapomóg. Może się zdarzyć, że podatnik otrzyma w danym roku podatkowym kilka zapomóg, których poszczególne kwoty nie przekraczają 2.280 zł, ale suma wszystkich otrzymanych zapomóg przekracza ten limit. Wówczas to podatnik będzie obowiązany wykazać i opodatkować w zeznaniu podatkowym zapomogę w części przekraczającej kwotę korzystającą ze zwolnienia od podatku. Podobnie może być z limitem 380 zł wynikającym z art. 21 ust. 1 pkt 67 ustawy o pdof.

W odpowiedzi na pytanie: Ponieważ opisane zapomogi zostały wypłacone w związku z indywidualnym zdarzeniem losowym i nie przekraczają kwot określonych w przepisach, są one zwolnione z opodatkowania.

Podstawa prawna;

1. ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2015r. Nr 111 j.t.)

2. ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2012r. Nr 361 j.t.).

Barbara Stefaniak-Gnyp